

Kvalitetsvurdering af

Skagens Museum

2009

Indhold

Kulturarvsstyrelsens kvalitetsvurderinger **3**

Kvalitetsvurderingen af Skagens Museum **4**

Lovgrundlag og ejerforhold **5**

Arbejdsgrundlag og formål **5**

Samlinger, arkiver og bibliotek **7**

Indsamling og erhvervelse **10**

Forskning **13**

Konservering og bevaring **11**

Formidling **13**

Publikum **15**

Bygninger og udendørsarealer **16**

Organisation og administration **17**

Ledelse og personale **18**

Økonomi **20**

Konklusion og anbefalinger **21**

Bilag

- Kulturarvsstyrelsens notat om museets internetformidling **24**
- Udtalelse fra Det Kunsthistoriske Faglige Råd om museets forskningspublikationer **26**

Redaktionen afsluttet den 16. december 2009.

Kulturarvsstyrelsens kvalitetsvurderinger

Kulturarvsstyrelsen udvælger hvert år ti museer til kvalitetsvurdering ud fra kriterier, der sikrer en bred repræsentation inden for de tre museums-kategorier: de kulturhistoriske, de kunsthistoriske og de naturhistoriske museer.

Kvalitetsvurderingerne er led i styrelsens tilsyn med og rådgivning af museerne. Kvalitetsvurderingerne er tillige et redskab for styrelsen til at indsamle viden om museernes forhold. Således danner kvalitetsvurderingerne grundlag for udviklingen af fælles normer og retningslinjer på centrale områder i museernes arbejde.

Kvalitetsvurderingerne er styrelsens mulighed for at orientere museernes hovedtilskudsydere om museernes virksomhed. En kvalitetsvurdering af et museum munder ud i en rapport, hvor styrelsen redegør for museets stærke og svage sider og pointerer, hvor styrelsen mener, museets faglige niveau kan og bør styrkes.

En kvalitetsvurdering udspiller sig som en dialog mellem styrelsen og det enkelte museum. Dialogen er koncentreret om museets faglige forpligtigelser i henhold til museumsloven. Det vil sige varetagelsen af museets ansvarsområde samt de opgaver, der knytter sig til museets samlinger: indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling. Desuden er der fokus på, hvordan museet samarbejder med andre museer, offentlige myndigheder og andre interessenter.

Processen

Styrelsen og museet aftaler en tidsplan for forløbet af kvalitetsvurderingsprocessen.

Museets ledelse udfylder et spørgeskema. Styrelsen opfordrer museets bestyrelse, ledelse og medarbejdere til at genoverveje rutiner og gennemtænke, hvordan forskellige arbejdsopgaver vægtes og hænger sammen.

Museet indsender forskningspublikationer fra de seneste fire år. Forskningspublikationerne bliver vurderet af det eller de relevante faglige råd, som hører under Kulturarvsstyrelsen.

Styrelsen besøger museet og drøfter museets opgavevaretagelse og øvrige drift med museets ledelse og bestyrelse. Under besøget besigtiger styrelsen museets udstillinger, magasiner, værksteder og kontorer.

Styrelsen udarbejder en rapport, der tegner et helhedsbillede af, hvordan museet løser sine opgaver inden for institutionens rammer. Rapporten følger strukturelt spørgeskemaets opbygning. Ikke alle museets svar gengives i rapporten, men udvalgte dele af besvarelsen bliver opsummeret. Styrelsen påpeger observationer, som danner grundlag for kommentarer og anbefalinger.

På grundlag af rapporten skal museet inden for tre måneder tilkendegive, hvordan man vil følge op på rapportens anvisninger, og et år senere, hvordan opfølgningen er gennemført.

Kvalitetsvurderingsprocessen betragtes herefter for afsluttet.

Kvalitetsvurdering af Skagens Museum

Kulturarvsstyrelsens kvalitetsvurdering af Skagens Museum er baseret på:

- Museets besvarelse af kvalitetsvurderingsskemaet med bilag, modtaget i Kulturarvsstyrelsen den 3. august 2009. Forinden var indsendt 6 titler til faglig bedømmelse.
- Drøftelse af museets forhold på grundlag af det udfyldte kvalitetsvurderingsskema ved møde på Skagens Museum den 28. august 2009 med følgende deltagere:

Fra museet:

Museumsdirektør Lisette Vind Ebbensen, museumsinspektør Mette Bøgh Jensen, administrationschef Peter Groot.

Fra museets bestyrelse:

Bestyrelsesformand Vivian Floor.

Fra Kulturarvsstyrelsen:

Kontorchef Ole Winther, museumskonsulenterne Hanne Jönsson og Ulla Rønberg.

- Besigtigelse af museets udstillingslokaler, magasiner og øvrige lokaler hørende til museet.
- Kulturarvsstyrelsen har d. 29. januar 2009 sendt brev til Frederikshavn Kommune med kvalitetsvurderingsspørgeskemaet vedhæftet. Kommunen har derved haft mulighed for at komme med bemærkninger eller ønsker om belysning af særlige forhold og tilkendegivelser af, hvilke forventninger, kommunen har til museets opgavevaretagelse og funktion i lokalsamfundet. Kommunen har i forhold hertil ikke haft bemærkninger eller synspunkter.

Lovgrundlag og ejerforhold

Skagens Museum er et statsanerkendt kunstmuseum efter museumslovens § 15.

Museet er en selvejende institution. Frederikshavn Kommune er museets hovedtilskudsyder.

Museumsdirektør: cand. mag. Lisette Vind Ebbensen.

Bestyrelsesformand: Vivian Floor.

Museets adresse: Brøndumsvej 4, 9990 Skagen.

Arbejdsgrundlag og formål

Museets ansvarsområde

Museet er statsanerkendt med følgende vedtægtsbestemte ansvarsområde:

Museets formål er at samle og opbevare i de(n) museets tilhørende ejendom(me) i Skagen sådanne kunstværker, værende sig malerier, tegninger, billedhuggerarbejder eller andre kunstneriske frembringelser, som kan anses for at have en sådan betydning, at de bør opbevares. Hovedsageligt gælder dette kunstværker frembragt af Skagens kunstnere eller arbejder med motiv hentet fra Skagen og først og fremmest sådanne, der hidrører fra Ancher-Krøyer perioden i slutningen af det 19. og begyndelsen af det 20. århundrede.

Museet kan også samle og opbevare sådanne genstande, hvortil der knytter sig minder om Skagens kunstnere.

(Uddrag af vedtægternes § 2, gældende fra 2007)

- Kulturarvsstyrelsen opfordrer museet til at gennemgå vedtægterne, med en egentlig revision af det meget brede ansvarsområde, vedtægterne i dag omfatter, for øje. Ansvarsområdet kan med fordel fokuseres, så museets genstandsfelt bliver indsnævret og museets profil skarpere.

Museets oprettelse

Skagens Museum blev stiftet 1908 med det erklærede formål at samle kunstværker af skagensmalerne og skaffe økonomiske midler til opførelsen af en museumsbygning. I første omgang blev skagensmalernes værker udstillet i kunstneren P.S. Krøyers bolig efter hans død i 1909. I 1919 skænkede hotelejer Degn Brøndum en grund til Skagens Museum; haven, der hørte til Brøndums Hotel. I haven lå havehuset og kornmagasinet, der i dag er del af museet. På denne grund påbegyndtes museumsbyggeriet i 1926. Museumsbygningen blev indviet 1928.

I 1946 blev den tidligere spisesal fra Brøndums Hotel med malerier og portrætfrise af Skagensmalerne overført til museumsbygningen.

Hotelejer Degn Brøndum testamenterede Brøndums Hotel til museet. Det blev imidlertid frasolgt i 1966.

I 1982 og 1989 blev udstillingslokalerne forøget med tilbygninger. I 1997 flyttede museets administration ind i Teknisk Skole på Sct. Laurentii Vej.

Bikuben – Skagens Museums billedværksted blev indviet i efteråret 2005.

Muset blev statsanerkendt i 1920.

Samarbejde, netværk og medlemskaber

Museet er stærkt involveret i lokale foreninger, organisationer og samarbejder. Af institutioner udenfor museumsverdenen har museet på lokalt plan indledt samarbejde med Skagen365, hvor museets direktør sidder i bestyrelsen; Klitgården, hvor museet ligeledes sidder i bestyrelsen, og Skagen Turistforening.

Af institutioner indenfor museumsverdenen har museet indledt samarbejde på både regionalt og internationalt plan. Regionalt er museet involveret i Kulturgruppen og KulturavNord samarbejdet, hvor museets direktør er bestyrelsesformand.

Internationalt har museet etableret samarbejde med flere museer og organisationer: Museo Sorolla, Den Danske Ambassade og kulturministeriet i Madrid; National Museum of Women in the Arts og Den Danske Ambassade i Washington; Visit Denmark i New York; adskillige museer i Norge og Sverige bl.a. Zornmuseet og Nationalmuseum i Stockholm; adskillige museer i Tyskland bl.a. Städel Museum i Frankfurt.

Af konkrete udstillingsprojekter, opstået som følge af internationalt, musealt samarbejde, kan nævnes:

Nationalmuseum i Stockholm: *Nordiske kunstnerpar omkring 1900*, 23. juni-17. september 2006. Zornmuseet i Mora: *Zorn besøger Skagen*, 30. marts-11. juni 2006. Leksand Konstmuseum og Lillehammer Kunstmuseum: *Marie Krøyer Alfvén*, 24. september-21. november 2004. Lillehammer Kunstmuseum: *Christian Krohg og Skagen*, 18. marts-6. juni 2004. Desuden har Skagens Museum netop indledt et samarbejde med National Museum of Women in the Arts, Washington D.C. om at vise en udstilling med Anna Ancher i Washington i foråret 2013. Museet har også indledt et samarbejde med Museo Sorolla i Madrid om at vise en udstilling med Krøyer og den spanske maler Sorolla i henholdsvis Madrid og Skagen.

Museet vurderer, at der bruges forholdsvist mange ressourcerne på at etablere og opretholde netværk og samarbejdsrelationer, men at de er givet godt ud. Værdien af relationerne ses direkte afspejlet i museets udstillingspolitik.

- Det styrker museet at være aktivt deltagende i lokalområdet. Museet yder desuden en stor indsats i forhold til at etablere og opretholde et regionalt netværksarbejde. Museet viser endvidere internationale ambitioner ved at investere ressourcer i at etablere samarbejde med udenlandske museer.
- Museet har vurderet, at netværks- og samarbejdsrelationer investeres på lokalt, regionalt og internationalt plan. Museet bør i kraft af sin betydende samling i dansk kunsthistorie investere ressourcer i at pleje nationale samarbejdsrelationer. Som

statsanerkendt museum har museet en forpligtigelse til at deltage i nationale samarbejder, således som museumsloven foreskriver.

Samlinger, arkiver og bibliotek

Museets samling omfatter ca. 1.800 værker (maleri, tegninger, grafik, fotografi, skulptur, keramik, breve, møbler og diverse inventar med relation til skagensmalerne).

Langt størstedelen af samlingen, og samlingens ubestridte tyngdepunkt, er værker lavet af kunstnergruppen, der er kendt under betegnelsen: skagensmalerne. Til denne kategori af værker føjer sig Brøndums spisesal, der er et såvel kulturhistorisk som kunstnerisk vidnesbyrd om perioden.

Samlingen tæller endvidere skitsebøger, fotoalbums, fotografier i løs vægt, kunstnerbreve samt inventar fra perioden.

Derudover består samlingen af en mindre gruppe værker lavet af kunstnere, der kom til Skagen før skagensmalerne, og en gruppe værker lavet af kunstnere, der fulgte i kølvandet på skagensmalerne.

Desuden ejer museet en mindre samling værker lavet af kunstnere, der har opholdt sig i Skagen eller på anden måde er relateret til området. Museet betegner selv denne del af samlingen som ”meget uhomogen”.

Museet vurderer, at samlingens tyngdepunkt, værkerne af skagensmalerne, er fuldt ud dækkende for museets ansvarsområde. I sin erhvervspolitik tilstræber museet tillige at begrænse sig til værker indenfor denne kategori. Museet anfører, at andre dele af samlingen, heriblandt den ”uhomogene” samling af værker, ikke bliver anvendt af museet i udstillings- forsknings- eller formidlingssammenhæng.

- Efter endt gennemgang af vedtægterne, med en revurdering af ansvarsområdet for øje, bør museet nøje overveje, hvilke dele af samlingen og særligt den ”meget uhomogene” del, der kunne udskilles til eller udponeres på andre museer. Deponeringer mellem statsanerkendte museer er et internt anliggende museerne imellem. Ved udskillelser skal Kulturarvsstyrelsen kontaktes.

Registrering

Museet har i sin indberetning til Kulturarvsstyrelsen angivet, at samlingen er fuldt ud registreret i det centrale kulturarvsregister KID (www.kid.dk) pr. 1. januar 2010. Museet har dog stadig et efterslæb i størrelsen 1/2 årsværk.

Museet anvender registreringssystemet The Museum System (TMS) som registreringsværktøj. Ifølge museet er 85% af samlingen fuldt registreret i TMS.

Nyerhvervelser og gaver registreres umiddelbart efter modtagelsen på museet i TMS. Museet modtager ikke værker til bedømmelse, som efterlades på museet.

I det største af museets fire magasiner, hvor hovedværkerne befinder sig, er der på indersiden af døren ophængt et system af plader og hægter, til registrering af værkernes

fysiske placering: på magasinet, i udstillingssalene, til konservering m.m. Dette system fungerer udelukkende som et internt værktøj til at lokalisere hovedværkerne.

- Museet er forpligtet til at publicere samtlige værker i det centrale kulturarvsregister KID. Kulturarvsstyrelsen forventer, at den angivne deadline 1. januar 2010 overholdes. Museet må sikre sig, at den eksterne leverandør i forbindelse med konvertering af data fra TMS til REGIN, leverer ydelsen til den aftalte tid.
- Museets efterslæb i forhold til registrering af samlingen i TMS er moderat og må forventes at kunne afsluttes indenfor det halve årsværk. Museet beskriver i sin besvarelse den afvejning af prioriterede opgaver, der foretages i en travl hverdag, hvor registreringen nemt nedprioriteres på bekostning af udstillings- og formidlingsarbejdet. Det er fint, museet er opmærksom på denne problemstilling, men Kulturarvsstyrelsen må samtidig understrege, at museet er forpligtet til at fuldføre og løbende opdatere sin registrering.

Klausuler

En anonym giver har foræret museet værket *Roset* fra 1893 af P.S. Krøyer (inv. nr. 1851). Værket er at betragte som en gave med den klausul, at giver har ret til at låne værket i perioder (6 måneder om året) resten af givers liv. I forbindelse med lånet betaler giver alle omkostninger hermed såsom transport og forsikring.

- Museet bør snarest indlede forhandlinger med giver for at få klausulen ophævet. Klausulen binder museet unødigt og er særdeles problematisk, da museet ikke har fuld brugsret over værket, men det fulde ansvar for bevaring. Kulturarvsstyrelsen gør desuden opmærksom på, at styrelsen bestyrer puljer, der kan anvendes i forbindelse med erhvervelse af værker, hvorved problematikken som denne kan undgås.

Deponeringer og udlån til andre museer, institutioner eller private

Museet har uddeponeret 23 værker til offentlige og ikke-offentlige institutioner/virksomheder. Museet har udarbejdet en deponeringsaftale, der sikrer værkernes fysiske og bevaringsmæssige stand.

Museet får mange henvendelser fra museer og udstillingssteder angående udlån. Museet registrerer ikke antallet af henvendelser. Vurderingen af, om henvendelsen imødekommes eller ej, foretages fra gang til gang. Museet har udarbejdet en aftale med lånebetinger, som meget nøje redegør for de økonomiske vilkår for lån, og for låners ansvar og forpligtigelser i forbindelse med udlån.

Ved udlån tilser en konservator værket før afsendelse og ved hjemkomst. Denne udgift afholdes af låner, som beskrevet i lånebetingerne.

- Deponering til andre end offentlige institutioner skal godkendes af Kulturarvsstyrelsen, endvidere skal museet være klar over, at det har det fulde ansvar for værkernes tilstand i deponeringsperioden. Værkerne bør som minimum tilses årligt af museets faglige personale og en konservator.
- Samlingen på Skagens Museum er eftertragtet i mange udstillingssammenhænge. Museet gør derfor klogt i at tage vare på samlingen og nøje overveje antallet af udlån. Samtidig er udlån dog også en måde at markere samlingen i andre sammenhænge.

ge, f.eks. internationalt, hvorved museet kan få skabt kontakter til internationale museer og udstillingssteder.

- Museet bør udforme en udlånspolitik, hvor der tages stilling til udlån i forhold til omfang, antal, varighed, geografisk udstrækning m.m. Politikken kan formuleres ud fra kriterier som bevaringsmæssig stand, museets egen udstillingsplanlægning, låners faglige begrundelser m.m. Vi opfordrer endvidere til, at museet registrerer antallet af henvendelser fra museer og udstillingssteder, da det er en vigtig indikator på den faglige interesse fra ind- og udland.

Deposita og indlån fra andre museer, institutioner eller private

Museet har i alt syv deposita, hvoraf det ene er et af museets hovedværker, P.S. Krøyers *Sankthansblus på Skagen strand* (1906). Til dette depositum er der knyttet den særlige regel, at museet altid skal have værket hængende fremme i udstillingssalene.

Museet indlåner værker i forbindelse med udstillinger. Dette indlån er fra museer og private. En konservator tilser værker ved indlån.

- Som med det føromtalt klausulerede værk i museets samling, bør museet frigøre sig fra aftaler på værker, der binder museet unødigt og begrænser museet i forhold til udstillingsplanlægningen.

Arkiv

Museet har et mindre arkiv bestående af originaldokumenter, fotografier og breve omhandlende museets oprettelse. Arkivet er ikke registreret.

Museet har et beskedent antal kunstnerbreve, som museet ikke kategoriserer som arkivdokumenter, men som del af samlingen. Brevene er ikke inventariseret eller registreret.

- Museet bør hurtigst muligt registrere arkivet med originaldokumenter og offentliggøre registranten på museets hjemmeside, så offentligheden kan få indblik i arkivet.
- Kunstnerbrevene bør udskilles af samlingen og i stedet registreres som del af et brevarkiv. Registranten bør offentliggøres på museets hjemmeside, hvorved interesserede, f.eks. forskere, kan få kendskab til arkivets eksistens.

Bibliotek

Museet har et håndbibliotek i mødelokalet i administrationsbygningen, som imidlertid er vokset i omfang og derfor kræver mere plads. Museet har desuden en større samling kataloger i magasinet i administrationsbygningen. Katalogerne stammer fra andre museer og er indkommet som del af katalogudveksling museerne imellem.

Biblioteket er ikke registreret. Museets faglige personale benytter sig af byens offentlige bibliotek, når der skal indhentes relevant materiale.

- Museet bør gennemgå såvel håndbiblioteket som katalogsamlingen med henblik på kassation. Evt. kan kasserede titler afhændes til det kommunale bibliotek. Der er ingen grund til at anvende ressourcer på registrering af et beskedent håndbibliotek, der udelukkende tjener museets ansatte.

- Museet kan med fordel fjerne udstillingskataloger fra magasinet i administrationsbygningen og i den forbindelse overveje, hvilke museer det er relevant at udveksle kataloger med, da det dels er bekosteligt at udsende egne kataloger, dels er pladskrævende at opbevare andre museers kataloger, som altid vil kunne rekvireres.

Indsamling og erhvervelse

Museet har ikke nedskrevet en indsamlingspolitik eller en indsamlingsplan. Museet opererer dog med en 'ønskeliste' over værker, museet håber at kunne erhverve til samlingen, i det øjeblik værkerne skal skifte ejer. Denne 'ønskeliste' omfatter udelukkende værker fra Ancher-Krøyer perioden, som er tyngdepunktet i museets samling. Værkerne skifter dog kun sjældent ejer, idet de er eftertragtede og af stor værdi.

Museet har indenfor de sidste 4 år erhvervet 3 væsentlige værker indenfor Ancher-Krøyer perioden. Derudover har museet føjet værker til samlingen, der ligger udenfor denne periode, bl.a. 94 samtidsfotografier med relation til Skagen, der imidlertid kommer til at udgøre en autonom og afsluttet del af samlingen, da museet ikke påtænker at påbegynde en indsamling af samtidsfotografi i øvrigt.

- I forlængelse af den foreslåede revision af museets profil og det faglige samlings- og samlingsområde, bør museet snarest formulere en indsamlingspolitik og -plan ud fra det gældende, skærpede fokusområde.

Forskning

Museets forskningsvirksomhed har indenfor de sidste 4 år hovedsageligt taget afsæt i samlingens tyngdepunkt: Ancher-Krøyer perioden. Resultatet af museets forskning har udmøntet sig i udstillinger og deraf afledte udgivelser og aktiviteter i form af kataloger og andre publikationer, foredrag og anden formidling.

Museet har i forbindelse med produktionen af udstillinger samarbejdet med udenlandske museer og har derved styrket det faglige netværk internationalt.

Museet beskriver, hvordan prioriteringen af opgaver ofte har foranlediget, at museets inspektør har måttet henlægge sin forskningsvirksomhed til fritiden. Til et kommende forskningsprojekt er inspektøren dog blevet frikøbt gennem Kulturarvsstyrelsens puljer.

Benyttelse af museets samling i forskningsmæssig sammenhæng

Museet skriver om det eksterne forskningstræk, at der er få henvendelser fra ind- og udenlandske universitetsforskere. Antallet kendes imidlertid ikke, da museet ikke registrerer henvendelserne. Kunstfaglige henvendelser generelt, dvs. forespørgsler vedr. værker, kunstnere, perioden og andet, løber op i ca. 400 forespørgsler årligt.

Museets erklærede mål i forhold til forskning

Museet har en vision om at etablere "et bedre forskningssamarbejde med danske og internationale universiteter og andre forskningsinstitutioner". Forskningen skal ifølge museet "matche international standard (...) (den) skal udbrede og styrke kendskabet til alle aspekter vedr. skagensmalernes kunst og kunstnerkolonien i Skagen."

- Det er positivt, museet har store ambitioner på forskningsområdet. Det harmonerer imidlertid ikke med, at der ikke er tilstrækkelige faglige ressourcer, hvorfor forskningsaktiviteten må henlægges til fritiden. Det er ikke tilfredsstillende, at museet inddrager inspektørens fritid for at varetage et kerneområde i museets arbejde. Museets ledelse og bestyrelse bør derfor arbejde aktivt på at tilføre ressourcer til området eller sætte ambitionerne for museet ned, så medarbejderne ikke pålægges at arbejde i deres fritid.
- Museet kan med fordel formulere en forskningsstrategi, hvor det klart fremgår, hvordan det inden for en given tidsramme og med angivelse af åremål vil gennemføre sin vision på forskningsområdet. I denne sammenhæng kan museet forholde sig til Kulturministeriets redegørelse *Forskningsstrategi for Kulturministeriets område* (www.kum.dk).
- Museet bør registrere antallet af henvendelser fra forskningsmiljøerne, da det er en vigtig indikator for interessen for museets samling fra forskningsinstitutionerne.
- Det faglige fokusområde bør afklares i forhold til vedtægterne, da det åbenlyst ene og alene er tyngdepunktet i samlingen, Ancher-Krøyer perioden, der er genstand for museets forskning og dermed for formidlingen af samlingen.

Vurdering af museets forskningspublikationer

Det Kunsthistorisk Faglige Råd har vurderet museets forskningspublikationer fra årene 2005-07, i alt seks publikationer, hvoraf den ene publikation ikke er medtaget i rådets bedømmelse, da museets indsats i forhold til publikationen har været af ren redaktionel karakter.

Rådet vurderer, at publikationerne alle er centrale og vedkommende i forhold til museets samling, samt at flere af publikationerne rummer egentlige forskningsbaserede bidrag fra museets fagpersonale.

I forhold til publikationerne, betragter rådet museets fokus på samlingen og den grundforskning, der tager afsæt heri, som positiv. Rådet opfordrer museet til at søge om frikøb af det kunstfaglige personale, hvorved forskningsindsatsen og publikationerne, der udspringer heraf, fortsat kan prioriteres.

Rådets udtalelse er vedlagt som særskilt bilag.

Konservering og bevaring

Konservering

Museet har siden 2005 samarbejdet med Fælleskonserveringen Vest. Der er ikke indgået aftale om regelmæssige besøg af konservator, i stedet tilser konservatorerne museets værker efter behov og i forhold til det kvoteantal museet har indgået aftale med Fælleskonserveringen om.

Fælleskonserveringen har udfærdiget tilstandsrapporter på museets samling af malerier. Disse rapporter har dannet udgangspunkt for en omfattende konserveringsplan for mu-

seets malerisamling. Konklusionen er, at museets malerisamling har det fint og løbende bliver konserveret.

Museets samling af papirværker blev i 1999 gennemgået og sat i passe partout. I 2008 gennemgik Fælleskonserveringen Vest de indrammede papirarbejder og lavede tilstandsrapporter. En del af disse indrammede papirværker skal konserveres og vil i de kommende år blive prioriteret og udtaget til konservering.

Møbler fra Krøyers Hus trænger ligeledes til konservering, men vil ikke blive prioriteret af ressourcemæssige hensyn.

Museet har ikke lokaler til konservering. I forbindelse med konservering sendes værkerne til Fælleskonserveringen Vest på kunstmuseet AROS, Århus, med kunsttransport.

- Museets samarbejde med Fælleskonserveringen Vest sikrer samlingen høj konserveringsmæssig standard og overordnet styring. Museet kan overveje at indføre regelmæssige besøg fra konserveringen for at sikre styring af årsplanerne for konservering. Desuden skal museet være opmærksom på, at det har de samme konserveringsmæssige forpligtelser overfor uddeponerede værker, som overfor den øvrige samling.

Bevaringsforhold

Museet har 4 magasiner: malerimagasin, tegningsmagasin, skulpturmagasin og et arkivmagasin hvor bl.a. fotografier og originalt materiale opbevares. På grund af pladsmangel opbevares enkelte malerier i arkivmagasinet. På grund af pladsmangel opbevares et antal malerier ligeledes i et smalt rum på museets 1. sal.

Museet beskriver, at det på grund af pladsmangel ofte er nødvendigt at flytte rundt på værkerne i magasinerne.

Der er ikke klimastyring i de 4 magasiner eller i det lille opbevaringsrum på 1. sal.

Fælleskonserveringen Vest har i 2009 gennemgået de klima- og bevaringsmæssige forhold for museets værker såvel i magasiner som i udstillingslokaler. Hvad udstillingslokalerne angår, så virker klimastyringen ikke, hvilket giver sig udslag i store temperaturudsving. Hvad magasinerne angår, så har man i malerimagasinet imødegået den manglende klimastyring ved montering af træpaneler. Det resulterer til gengæld i en høj luftfugtighed, der langt overstiger de anbefalede værdier.

Museet skriver i sin rapport, at ”en udvidelse og opgradering/forbedring af samlingsmagasinerne står højt på museets ønskeliste.” Museet bør hurtigst muligt få afdækket mulighederne for nye eller forbedrede magasinforhold evt. ved etablering af et fællesmagasin i samarbejde med andre museer i regionen. De nuværende magasinforhold er utilstrækkelige og stærkt kritisable.

Formidling

Museet har valgt i overvejende grad at vægte den mundtlige formidling, dvs. foredrag og omvisninger, til såvel voksne som børn. Skriftlig og digital formidling supplerer i et vist omfang den mundtlige formidling som f.eks. planchetekster i udstillingslokalerne, un-

dervisningsmateriale og anden formidling på museets hjemmeside. Det er museets ambition at opstille digitale touchscreens i museet, der ligeledes kan supplere formidlingen.

Museet er meget opmærksom på at tilgodese et internationalt publikum og oversætter derfor så vidt muligt alt skriftligt og digitalt materiale til engelsk og tysk.

2005 åbnede museet *Bikuben*, en mindre bygning i forlængelse af museet, der fungerer som billedkunstnerisk værksted for børn og unge; dels elever i undervisningssituationer; dels børn, der besøger museet på anden vis. Til huset er knyttet en fastansat formidlingsinspektør for børn og unge.

På museets 1. sal er der indrettet et *Børnerum*, hvor børn kan arbejde med tegning m.m. Rummet er ikke bemandet.

Det er museets ambition at udvikle projekter, der henvender sig til unge (15-18 år), f.eks. billedskole og kursusvirksomhed.

- Museets klare satsning på mundtlig formidling gør museet i stand til at fokusere ressourcerne og levere en høj standard på dette område. Den store indsats museet gør for at formidle samlingen til børn og unge er desuden forbilledlig. Set i forhold til målgrupper, bliver satsningen dog meget snæver, og Kulturarvsstyrelsen anbefaler derfor, at museet udarbejder en langsigtet formidlingsstrategi, der udpeger målgrupper/satsningsområder, og redegør for hvorledes museet vil nå målene.
- Museet beskriver, at kvalificeringen af formidlingspersonalet sker ved deltagelse i seminarer m.m. Museet bør etablere formaliserede samarbejder med kultur-, videnspædagogiske- og undervisningsinstitutioner, da disse samarbejder ofte har en stor afledt effekt i form af kvalificerende tilbud i forhold til målgrupper og vidensgenerering i forhold til museets medarbejdere.

Udstillinger

Museets ophængning af den faste samling ændres 1-2 gange årligt. I den forbindelse ændres formidlingstekster i udstillingslokalerne.

Museet viser 2-3 større særudstillinger om året. Udstillingerne er ofte skabt i samarbejde med andre museer, eller de fokuserer på f.eks. enkelte tematikker eller enkelte kunstnere i museets egen samling f.eks. *Zorn besøger Skagen* (2006), skabt i samarbejde med Zorn Museum i Mora, Sverige, og *SALON – 100 års jubilæumsudstilling* (2008), en salonophængning af den faste samling.

- Museets præsentation af samlingen i den faste ophængning og museets særudstillinger vidner om museets høje ambitioner om at værne om den faglige standard og pleje museets faglige integritet. Det er ligeledes prisværdigt, at museet arbejder på at placere skagensmalerne i et internationalt perspektiv i kraft af de mange særudstillinger med udenlandske samarbejdsrelationer.

Undervisning

Museets børneformidler varetager den overordnede planlægning af undervisningsaktiviteterne og aktiviteterne i værkstedet *Bikuben*. Der er knyttet 4 faste omvisere til undervisningen på museet. Undervisningen tilrettelægges, så der kan tilbydes differentierede

tilbud til de forskellige alderstrin. Så vidt muligt tilrettelægges forløb til skolerne efter undervisningsministeriets forskrifter i *Fælles Mål*.

Museet har etableret ad hoc samarbejder med enkelte undervisningsinstitutioner. Lærerkurser tilbydes årligt.

- Museets indsats overfor målgruppen børn og unge er stor. I det lokale og regionale landskab af kultur- og undervisningsinstitutioner opererer museet dog meget på egen hånd, og derfor kan museet etablere mere faste samarbejdsrelationer med videnspædagogiske centre og undervisningsinstitutioner for at indgå i et udviklingsorienteret netværk. Det vil ligeledes åbne nye veje for markedsføring af museets undervisningstilbud.

Internetformidling

Museets hjemmeside præsenterer bl.a. samlingen, særudstillinger, historien bag museet, historien om skagensmalerne og faktuelle oplysninger. Hjemmesiden har desuden en redigeret engelsk og en tysk udgave.

Museet har ambitioner om at udvide den digitale formidling på hjemmesiden, herunder funktionalitet og øget informationsmængde, såsom adgang til museets databaseregistrering af samlingen og downloads af mp3 filer.

- Informationsmængden på hjemmesiden er stor, og da alle tekster er rigt illustreret med billeder, får den besøgende et fyldestgørende indtryk af museet og dets samling. Den sproglige stil er imødekommende, velformuleret og formidlende. Enkelte steder bør informationsarkitekturen gennemgås, så navigationen bliver mere brugervenlig og konsistent.

Se særskilt bilag om museets internet formidling.

Anden formidling

Museet har et højt antal af omvisninger, foredrag og koncerter. I 2008 var der i sommermånederne 2 omvisninger om ugen.

Formidlingspublikationer

Museets skriftlige formidling i forbindelse med udstillinger har form af planchetekster opsat på vægge. Anden formidling om udstillinger er tilgængelig på museets hjemmeside.

PR-virksomhed

Museet har valgt at satse på lokal og regional markedsføring ud fra den betragtning, at det er turisterne i området, der er museets primære målgruppe i markedsføringsøjemed.

- Det kan undre, at museet så ensidigt vægter at tilgodese målgruppen 'turister', og dermed ensidigt vægter lokal og regional markedsføring. Samlingen er velkendt og skattet nationalt, og de mange internationale henvendelser om udlån vidner tillige om et kendskab til skagensmalerne udover landets grænser.
- Museet bør genoverveje sin markedsføringsstrategi og evt. kontakte markedsføringsbureauer, der kan vejlede om strategier og muligheder i medielandskabet. Dette ud fra den betragtning, at Skagens Museum ejer værker af enestående national be-

tydning, og derfor må siges at have en forpligtigelse til at gøre sig gældende udover lokal- og regionalområdet.

Publikum

Museet deltager i Kulturarvsstyrelsens 3-årige brugerundersøgelse (2009-11) på alle statsanerkendte og statslige museer. Gennem spørgeskemaer skal undersøgelsen tegne et billede af museets besøgende. De besøgende får ligeledes mulighed for at tilkendegive deres mening om museet i forhold til forskellige parametre såsom formidling, fysiske rammer, cafe og butik m.m. Første årlige statusrapport fra Kulturarvsstyrelsen vil foreligge marts 2010.

Museet har i 2007 og 2008 gennemført bruger- og interessent analyser.

Museet har en aktiv venneforening med 900 medlemmer, der generøst donerer midler til museet, ofte til publicering af kataloger og tilskud til erhvervelser. Venneforeningen låner lokaler i museet ved den årlige generalforsamling og afholder alle udgifter hermed.

Museets største sponsor, SKAGEN Fondene, har særlige rettigheder tilknyttet sponseret, såsom fribilletter og tilkøb af særlig ydelser som foredrag.

Museet lejer ikke museets lokaler ud til publikum, foreninger m.m. til privat brug.

Butik og café

Museets butik har en høj omsætning (4. mio. kr. i 2008), som indgår i museets samlede budget. Overskuddet er med til at finansiere museets driftsudgifter.

Sortimentet i butikken er varieret og henvendt til såvel voksne som børn. Størstedelen har relation til museets samling, såsom bøger, plakater, postkort m.m. Alle disse produkter bliver nøje udvalgt og kvaliteten afprøvet af direktøren eller administrationschefen.

Museets cafe, *Havehuset* i museumshaven, er åben fra påske til medio oktober fra kl. 10-17. Cafeen giver et mindre underskud (100.000,- kr. i 2008), som indgår i museets samlede budget.

Publikum, foreninger m.m. kan leje lokaler i cafeen til privat brug.

Åbningstid

Museets samlede antal åbningstimer i 2009: 2119 timer.

På grund af meget store udsving i besøgstallet (fra sommer- til vinterhalvår) har museet indrettet sin åbningstid med varierende tider:

Februar, marts, april: tirs.-søn., kl. 10-17.

Maj, juni, juli, august: alle dage, kl. 10-17 og ons. til kl. 21.

September, oktober, november, december: tirs.-søn., kl. 10-17.

Efterårsferie (uge 42): Alle dage kl. 10-17.

Juleåbningstider: 21.- 25. dec. lukket, 26.- 30. dec. kl. 10-17, 31. dec. lukket

Besøgstal

I 2008 var museets samlede besøgstal 162.990. Af disse betalte 109.560 (67 %) fuld entre. 24.866 var børn/skolebørn (15 %).

Museet store udfordring er de store sæsonudsving, der bevirker, at museet i sommermånederne skal have fuld bemanning og mange åbningstimer, og i vinterhalvåret skal køre med lavere bemanning og færre åbningstimer. Generelt kommer 75 % af museets besøgende i månederne maj-august.

- Museet bør overveje i en langsigtet markedsførings- og formidlingsstrategi, hvordan nye målgrupper kan nås. Turister er naturligt nok en absolut væsentlig målgruppe, men museets enestående samling gør det til et stærkt aktiv og sikkert fyrtårn blandt kulturinstitutioner, ikke kun lokalt og regionalt, og ikke kun for egnens turister.

Bygninger og udendørsarealer

Museumsbygningen blev opført i 1928 på en 3971 m² stor grund midt i Skagen by. I museets have ligger *Havehuset* (ca. 1800) og et korntørringsmagasin (1850), testamenteret til museet i 1932. I dag er begge bygninger fredede.

Museet ejer desuden omkringliggende bygninger, der anvendes til administration, formidling/undervisning, rammeværksted og lager. Museets bygning til formidling/undervisning: *Bikuben*, blev givet til museet i 2004 som gave af Bikubenfonden.

Museets 3.000 m² store have er fuldt tilgængelig for museets gæster og er anlagt med små terrasser.

Samtlige bygninger ejes af museet.

Museets samlede areal består af 1.517 m², fordelt på udstillingslokaler (544 m²), værksteder (70 m²), magasiner (37 m²), kontorer (200 m²), cafe, butik m.m.

Udstillingslokaler

Museets varmesystem fungerer ikke og museet kan derfor ikke overholde anbefalingerne for minimumstemperatur. Ligeledes fungerer museets klimaanlæg heller ikke, så anbefalingerne om luftfugtighed kan ikke overholdes.

Der er ingen lysafskærmning i museets lokaler til den permanente ophængning. Der er lysafskærmning i lokalerne til særudstilling.

- Museet kan ikke overholde anbefalingerne i forhold til temperatur og luftfugtighed i udstillingslokalerne. Som museet selv beskriver, er klimastyring i et gammelt hus en problematisk affære. Alligevel bør museet af hensyn til værkernes bevaringsmæssige stand forsøge at rette op på forholdene i udstillingslokalerne.

Magasiner

Museet lider under mangel på plads til opbevaring og håndtering af værker. Magasinerne er overfyldte og alternative rum må tages i brug. Der er ingen klimastyring i magasiner. I stedet er der monteret træpaneler på loft og vægge, der fungerer som fugtbuffer. Der er ingen sikrede områder, hvor personalet kan håndtere værker ved f.eks. ind- og udpakning.

- Museets magasinforhold er dybt kritisable, og museet bør hurtigst muligt få ændret dette forhold.

Sikringsforhold

Museet fik i forbindelse med en udstilling i 2005 en indemnity godkendelse af Kulturministeriets sikringsudvalg. Godkendelsen var gældende for hele bygningen. Godkendelsen er ikke permanent, men museets sikring har ikke forandret sig siden og er derfor på samme høje niveau.

Museet opfylder kravene fra Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut. Museets udstillingslokaler er ikke sektioneret ved automatiske branddøre.

Museet har udarbejdet beredskabsplaner for brand.

Handicapforhold

Kørestolsbrugere og gangbesværede har adgang til museets stueetage og kan komme omkring i stueetagen, dog byder enkelte dørtrin på forhindringer. Kørestolsbrugere har ikke adgang til museets 1. sal, og kan ikke komme fra museet ud i haven. I haven kan kørestolsbrugere kun vanskeligt komme i museets cafe.

- Forholdene for kørestolsbrugere og gangbesværede er utilstrækkelige. Det er forhold, som museet bør søge midler til at rette op på.

Organisation og administration

Museet har ingen administrative aftaler med Frederikshavn Kommune.

Bogholderi, regnskab, lønudbetaling og journalisering varetages af museets administration. Regnskabet revideres årligt af revisionselskab.

Museet har intet journaliseringssystem.

Museet har ingen regnskabsinstruks.

It-drift varetages af museets personale. Museet har egen server i administrationsbygningen.

Museet beskriver det administrative og it-relaterede arbejde som tidskrævende og sårbart i så lille en organisation, hvor enkelte medarbejdere varetager hvert et kerneområde.

- Museet bør overveje at etablere samarbejde med andre kulturinstitutioner eller kommunale institutioner om administrative opgaveløsninger. Større driftsmiljøer kan sikre områderne samt give økonomiske fordele.

Ledelse og personale

Museets vedtægter blev ændret i 2006 og i den forbindelse blev bestyrelsens sammensætning ændret, så der udpeges 4 medlemmer for 4 år af gangen fra erhvervslivet og fra kunst- og forskningsmiljøet. 3 medlemmer udpeges af Frederikshavns Byråd og 1 medlem af Venneforeningen. Bestyrelsen består således af 8 medlemmer.

Museets bestyrelse ved kvalitetsvurderingen:

Vivian Floor, formand – udpeget af byrådet

Borgmester Erik Sørensen, næstformand – udpeget af byrådet

Direktør Karsten Ohrt – udpeget af Statens Museum for kunst

Sceneinstruktør Mads-Peter Neumann – udpeget af Venneforeningen

Advokat Hans Jørgen Kaptain – udpeget af byrådet

Direktør Nanna Bruun – udpeget af Den Obelske Familiefond

Direktør Peter Plenge – udpeget af Aalborg Universitet

Direktør Per Lyngby – udpeget af Vækstforum Nordjylland

Bestyrelsen drøfter løbende udviklingen af museets målsætning og strategi. Bestyrelsen har valgt, at museet skal fokusere på 3 emner: internationalt samarbejde; samarbejde med erhvervslivet lokalt, nationalt og internationalt; sponsorsamarbejde.

Bestyrelsen drøfter ofte museets rolle og placering i lokalsamfundet, samt relationerne til kommune og region. Senest er museets rolle i forhold til det lokale netværk af kulturaktører styrket i netværket Skagen365, der tæller aktører i byen; i den kommunale museumsklub for statsanerkendte museer; og regionalt i etableringen af foreningen KulturarvNord for regionens statsanerkendte museer.

Personale

Museets leder er Lisette Vind Ebbensen, ansat den 1. februar 2008.

På grund af de store udsving i besøgstallet har museet personalemæssigt meget forskellig bemanding. Dvs. at museet har en fast medarbejderstab, som er indstillet på at arbejde fuld tid i sommerhalvåret og på nedsat tid i vinterhalvåret. Gennemsnitligt ligger det samlede fulde årsværk på 20.

Foruden staben af medarbejdere, der har sæsonbetonede arbejdstider, så har museet en fast stab af medarbejdere, der arbejder fuld tid hele året.

Fuld tid hele året:

Museumsdirektør Lisette Vind Ebbensen

Museumsinspektør Mette Bøgh Jensen

Formidlingsinspektør for børn og unge Mette Harbo Lehmann

Administrationschef Peter Groot

Bogholder Vibeke Hedegaard

Kontomedarbejder Berit Egelund

Teknisk leder Gorm Gregersen
Gartner Steen Sørensen
Vagt Ole Madsen

Nedsat tid og/eller sæsonbetonet arbejdstid:

Vagt og service:

Birtha Viese, Mary-Ann Bath Iversen, Anne-Marie L. Christensen, Patricia Luz, Susanne Hjelm Petersen, Simone Sefland

Butik:

Dorte Kingo Kristensen, Birgitte Borgaard, Mimi Christensen, Marie V.B. Christensen, Grete Larsen, Birgit Tronsen, Peter Danielsen

Cafe:

Kirsten Sørensen, Charlotte Beck Jensen, Jette Hjelm Petersen, Birthe K. Sørensen

Omvisere:

Ulla Becker, Hanne Ankerstjerne Aavang, Inge Hougaard Pedersen, Ane Bjerg Thomsen

Museet ønsker at oprette en inspektørstilling. Den nuværende inspektørstilling indeholder mange forskelligartede arbejdsopgaver, såsom pr, markedsføring, hjemmeside, formidling, forskning. Ved at knytte en ekstra inspektør til museet kunne der frigøres ressourcer til at styrke forskningsområdet, som ofte må henlægges til fritiden for den siddende inspektør.

Der er udarbejdet en skriftlig arbejdspladsvurdering på museet, og der foreligger en personalehåndbog som udleveres til personalet.

Museet er opmærksom på vigtigheden af videreuddannelse for medarbejderne og sender ofte medarbejdere på seminarer og kurser. 2008 afsluttede museets inspektør en projektlederuddannelse.

Personalemæssigt er det en udfordring for museet, at administrationsbygning og museum er adskilt. Det giver to medarbejdergrupper i det daglige, med de kommunikationsmæssige problemer det afstedkommer. Museet er opmærksom på denne problemstilling og søger at løse den på bedst mulig måde.

- De store udsving i besøgstallet giver museet en særlig udfordring personalemæssigt, som vanskeligt kan løses på anden måde, end museet allerede gør. Problemet i denne model er fastholdelsen af medarbejdere, der ikke er sikret samme timetal hele året. Det må være museets fortløbeneste, at det alligevel lykkes.
- Skagens Museum er som statsanerkendt museum lovmæssigt forpligtet til at arbejde inden for alle 5 søjler i museumsloven, herunder forskning. Denne opgave kan ikke henlægges til fritiden, og det er derfor særdeles vigtigt at få løst dette personalemæssige problem på inspektørniveau.

Økonomi

Museets samlede driftsbudget for 2008 (regnskabstal 1.000 kr.):

Statsligt tilskud	1.616
Heraf:	
§ 15 tilskud	0.674
Tidligere amtstilskud	0.637
Kompensation for gratis adgang	0.284
Region	0.200
Kommune	2.281
Ikke offentlige	1.554
Butik/cafe (netto)	3.183
Entre	10.349
Royalty	0.163
Renter	0.418
I alt	21.359

Museet har indgået en sponsoraftale med Skagen Fondene om brug af museets viden og billeder mod betaling af en fast årlig sum.

Museet påpeger, at en stor del af de samlede indtægter kommer fra egenindtjening og museets økonomi er derfor meget sårbar i tilfælde af svigtende besøgstal. Til gengæld har museet en formue, der sikrer museet i netop den situation.

Museet påpeger, at det er yderst vanskeligt at erhverve værker til samlingen, da værkerne oftest er meget dyre og sælges på auktion, hvilket gør det svært at nå at sende ansøgninger ud til fonde m.m.

Af store fremtidige udgifter nævner museet et mærkbart vedligeholdelsesefterslæb på bygninger, i særdeleshed Havehuset; og udbedring af museets lokalemæssige forhold i øvrigt. Museet regner derfor med en større ud- eller ombygning indenfor de næste år.

- Andelen af selvfinansiering i museets regnskab er bemærkelsesværdig høj og museets store fortjeneste. Museet gør et stort og prisværdigt arbejde for at søge midler fra fonde og andre ikke-offentlige instanser. Samtidig vil vi gerne gøre opmærksom på de muligheder, der er for at søge puljemidler i Kulturarvsstyrelsen, f.eks. hastesummen, der netop kan søges i de tilfælde, hvor erhvervelsen af et værk skal ske på auktion.

Konklusion og anbefalinger

Skagens Museum kan i besøgstal og egenindtjening aflæse resultatet af en vellykket og stor indsats: Museet er et populært mål for et imponerende højt antal museumsgæster og tilsvarende omsætning, set i lyset af museets størrelse. Samlingen i sig selv er en magnet, men fortjenesten er i lige så høj grad museets, da det formår at skabe spændende udstillinger og fyldige aktivitetsprogrammer. Museet er desuden proaktivt i forhold til netværksdannelser lokalt og regionalt, og er dermed en væsentlig markør i det kulturelle landskab i regionen.

Museets høje aktivitetsniveau, hvad formidlings- og udstillingsaktivitet angår, skal dog harmonere med de andre primære opgaver, som museet er forpligtet til at udføre jf. museumsloven. Forskning, formidling, registrering, bevaring og indsamling er alle ligeværdige opgaver, der nødvendigvis skal prioriteres, idet museet skal efterleve museumslovens bestemmelser. Prioriteringen af opgaver skal fastlægges i strategier og handleplaner, som museet må udarbejde og implementere organisatorisk.

Nedenfor følger Kulturarvsstyrelsens anbefalinger i kort form som konklusion på kvalitetsvurderingen:

Forskning

Museet har ambitioner om at styrke den forskningsmæssige profil internationalt gennem opbygningen af netværk og samarbejdspartnere.

Museets visioner står imidlertid ikke mål med museets ressourcer, hvor museets faglige inspektør må henlægge forskning til fritiden. Museet bør derfor forsøge at tilføre ressourcer til området, hvis vision og ambition skal stå mål med virkeligheden, eller museet bør nedskrive ambitionerne.

Museet bør formulere en forskningsstrategi, hvor museets vision på området formuleres og fastlægges i forhold til åremål, konkrete handleplaner og milepæle.

Formidling

Museet prioriterer den mundtlige formidling og oppebærer et højt aktivitetsniveau på dette punkt. Desuden yder museet en stor indsats overfor målgruppen børn og unge.

Museets satsningsområde er i dag meget snævert defineret og kunne med fordel udvides. Museet bør udarbejde en formidlingsstrategi, der udpeger differentierede målgrupper og udvalgte satsningsområder. Desuden bør museet etablere faste samarbejdsrelationer med undervisningsinstitutioner og udviklingscentraler i regionen.

Registrering

Museets registreringsefterslæb er moderat og forventes løst til den fastsatte deadline. Museet beskriver dog, hvorledes registreringsarbejdet ofte kommer til at ligge nederst i en prioriteret rækkefølge af opgaver.

Registreringsarbejdet er lovpligtigt jf. museumsloven og museet bør derfor afse tilstrækkelige ressourcer til arbejdet, for at museet kan leve op til sin forpligtigelse.

Bevaring

Museets magasinforhold er utilstrækkelige og kritisable. Museets fire magasiner er overfyldte og museet har set sig nødsaget til at tage et 5. smalt rum i brug som magasin. Dette rum er på ingen måde egnet til magasinering.

Ingen af museets fire magasiner har klimastyring, men malerimagasinet har monterede træpaneler, der til gengæld giver en høj luftfugtighed.

Museets udstillingslokaler er ligeledes uden klimastyring, da det installerede anlæg ikke virker. De anbefalede temperaturer overskrides derfor i sommermånederne.

Museet skal hurtigst muligt afdække mulighederne for nye og forbedrede magasinforhold. Etableringen af et fællesmagasin i regionen er en mulighed. Desuden bør museet overveje at indgå aftale om regelmæssige besøg af Fælleskonserveringen.

Samlingen

Museets ansvarsområde, der bl.a. afspejles i museets indsamling, er meget bredt og modsvarer ikke det forsknings- og udstillingsmæssige fokus museet har anlagt på Ancher-Krøyer perioden.

Museet bør gennemgå vedtægterne, med en revidering for øje i forhold til ansvarsområdet, så det er i overensstemmelse med museets forsknings- og udstillingsmæssige fokus. Dernæst bør samlingen gennemgås med uddeponering og/eller udskillelse for øje, så de dele af samlingen, der ikke hører ind under museets samlingsmæssige fokusområde, frasorteres.

Museet bør formulere en indsamlingspolitik og -plan ud fra det skærpede ansvarsområde.

Museet har to væsentlige hovedværker i P.S. Krøyers produktion på museet, nemlig *Roser* og *Sankthansblus på Skagen strand*. Værkerne er henholdsvis klausuleret og deposita og er derfor underlagt bestemmelser fra anden part end museet.

Museet bør søge midler til erhvervelse af værkerne og dermed frigøre sig fra bindinger fra anden part.

Museet får mange henvendelser ang. udlån af værker. I den sammenhæng er det hensigtsmæssigt at udarbejde en udlånspolitik, der afklarer formelle spørgsmål og skitserer museets betingelser for udlån af værker.

Museet har kategoriseret et mindre antal kunstnerbreve som del af samlingen. Museet bør udskille brevene fra samlingen og i stedet etablere en registrant, der gøres offentlig tilgængelig på museets hjemmeside.

Museet har et arkiv af originaldokumenter, der henhører til samlingens og museets tilblivelse. Museet bør etablere en registrant over arkivet. Registranten skal være offentlig tilgængelig, f.eks. på museets hjemmeside.

Øvrige anbefalinger

Samarbejde og netværk

Museet yder en betragtelig indsats i lokale og regionale samarbejder og netværk som en af regionens vigtige, kulturelle institutioner. Museet bør, i kraft af sin betydende samling i dansk sammenhæng, investere ressourcer i at pleje nationale samarbejdsrelationer indenfor museumsverdenen.

Bibliotek

Museet har et håndkatalog i administrationsbygningen samt en katalogsamling i magasinet i administrationsbygningen. Ingen af delene er registrerede. Museet bør gennemgå begge samlinger med henblik på kassation og fjerne katalogsamlingen fra magasinet.

Markedsføring

Museet har valgt at satse på lokal og regional markedsføring, da museet anser den vigtigste målgruppe for at være turister i regionen. Museets samling af højt skattede og enestående værker taget i betragtning kan denne satsning undre. Museet bør tage den vedtagne strategi op til overvejelse og evt. kontakte markedsføringsbureauer, der kan vejlede ift. medielandskabet og en bredere, national platform for markedsføring.

Handicapforhold

Da gangbesværede og kørestolsbrugere ikke har adgang til museets 1. sal, bør museet rette op på adgangsforholdene.

Administration

Museets administrative opgaver og it-drift varetages af museets personale. Disse opgaver er tidskrævende og opgavevaretagelsen er sårbar i en lille organisation, hvor enkelte medarbejdere varetager et eget opgaveområde. Museet bør derfor overveje muligheden for at indgå i eller etablere administrative fællesskaber.

SKAGENS MUSEUM (WWW.SKAGENSMUSEUM.DK)

Hjemmesiden er sidst besøgt d. 23. september 2009

Overordnet design og navigation

Hjemmesiden er klart struktureret i fire felter: et stort midterfelt, der fungerer som hjemmesidens primære informationsfelt med vekslende sidevisninger; en menubarre i venstre side; en permanent opsætning i højre side med enkelte, aktuelle informationer og en hovedbarre med skiftende billeder. Det giver alt i alt hjemmesiden et meget roligt og overskueligt præg.

Den indholdsmæssige struktur er dog enkelte steder ikke helt konsistent og kunne vinde i klarhed, idet brugerens adfærd på siden blev tænkt med i opbygningen.

Eksempel: Ved klik på et menupunkt i højre side føjes en undermenu med adskillige punkter sig til menupunktet. Disse underpunkter figurerer i sidens store midterfelt, men i tilsyneladende tilfældig orden og til tider med udeladelse af nogle af undermenuens punkter. Brugeren kan således blive i tvivl, om det er undermenuen, han skal orientere sig i eller det store midterfelt. Denne opbygning af hjemmesiden er gennemgående.

- Klikker man på menupunktet 'Om museet' åbner en undermenu, hvor 'Krøyers atelier' figurerer. Siden er ikke beskrevet på midtersiden (da 'Krøyers atelier' ydermere huser den nuværende cafe, burde siden fra et brugervenligt perspektiv ligeledes være relateret til menupunktet 'cafe')
- Menupunktet 'Information' åbner en undermenu, hvor 'Samarbejdets kunst' figurerer. Den er ikke beskrevet på midtersiden. På midtersiden figurerer til gengæld punktet 'Presse', som ikke er repræsenteret i undermenuen, men er et menupunkt for sig selv i den overordnede menubarre

Et andet eksempel, hvor brugerens adfærd med fordel kunne tænkes med i opbygningen af siden, er de tilfælde, hvor en hel struktur af sider er knyttet op på en introside. Her kunne man med fordel gøre brug af en 'Tilbage' knap, som det f.eks. gøres i præsentationen af 'Værkerne'. Det letter navigationen for brugeren, at man ikke skal ud i menuens struktur for at komme tilbage, men altid kan føres tilbage til introsiden fra den aktuelle side der besøges.

Informationsmængde

Informationsmængden på siden er stor. Der er dels mulighed for at fordybe sig i tekster, dels mulighed for at søge praktiske informationer.

Det er desuden klart skitseret hvor forskellige målgrupper skal henvende sig på siden for at søge information. Man går derfor ikke forgæves, om man er den almindelige interesserede bruger eller brugeren med mere specifikke ønsker.

Et forslag til klar disponering af museets mange aktiviteter er at operere med en kalender med datoangivelser. Det vil i let overskuelig form give informationer om, hvad der sker hvornår.

Billeder, lyd og film

Alle tekster er rigt illustreret med billeder. Ved at besøge siden får brugeren et absolut fyldestgørende indtryk af værkerne i museets samling.

Et enkelt sted, under 'Skoleservice'/'Storværk på Skagen' er der mulighed for at få tekststykker læst op. Det er tiltænkt undervisningsbrug, men kan også med fordel høres af den almindelige bruger af hjemmesiden.

En enkelt, kort filmsekvens (1½ min.) er tilgængelig under 'Om museet'/'Film'. Filmen er nærmest tænkt som en appetitvækker til museet, men det kunne være ønskeligt med mere information om filmen.

Sproglig stil og afsender signatur

Alle tekster er skrevet i et formidlingsvenligt sprog. Dette kombineret med den store informationsmængde af tekst og billeder forlener museet med åbenhed og imødekommenhed. Museets afsendersignatur er klar, venlig og kommunikerende – tydeligt eksemplificeret ved billedet af alle museets ansatte.

Museet kunne i denne forbindelse overveje at lægge museets aktuelle årsrapport på siden.

Generelle anbefalinger

Med denne vurdering af hjemmesiden anbefaler vi:

- en gennemgang af informationsarkitekturen, så navigation og struktur bliver mere konsistent
- at museet overvejer at tilføje en kalender med datoangivelser
- en gennemgang af den tyske udgave af hjemmesiden, da der visse steder mangler oversættelse og teksten derfor står på dansk

UDTALELSE FRA DET KUNSTHISTORISKE FAGLIGE RÅD OM MUSEETS
FORSKNINGSPUBLIKATIONER

10. september 2009

Museumsinspektør Mona Jensen, ARoS

Museumsinspektør Gertrud Oelsner, Fuglsang Kunstmuseum

1. *At male sit privatliv – skagensmalernes selviscenesættelse, 2005 (260 sider)*

Mette Bøgh Jensen, museumsinspektør, Skagens Museum

2. *Nordiske kunstnerpar omkring 1900, 2006 (30 sider)*

Margareta Gynning, museumsinspektør, Nationalmuseet, Stockholm + Annette Johansen (red.), direktør, Skagens Museum + Mette Bøgh Jensen (red.), museumsinspektør, Skagens Museum

Teksten i dette udstillingskatalog er en forkortet og redigeret udgave af en tidligere katalogtekst af Margareta Gynning. Skagens Museums indsats i forhold til kataloget har været af ren redaktionel karakter og vil derfor ikke blive medtaget i nærværende bedømmelsen.

3. *Zorn besøger Skagen, 2006, (64 sider)*

Birgitta Sandström, direktør Zornsamlingarna i Mora + Annette Johansen, (forhenværende) direktør, Skagens Museum + Mette Bøgh Jensen, museumsinspektør, Skagens Museum

4. *Kunstnerkoloniernes Danmark, 2007 (159 sider)*

Elisabeth Fabritius, seniorforsker, Michael og Anna Anchers Hus, Skagen + Annette Johansen, direktør, Skagens Museum + Erland Porsmose, direktør, Johannes Larsen Museet + Susanne Thestrup, direktør, Faaborg Museum for Fynsk Malerkunst + Jens Henrik Sandberg, direktør, Oluf Høst Museet + Lars Kjærulf Møller, direktør, Bornholms Kunstmuseum

5. *SKM 100, 2007 (224 sider)*

Lisette Vind Ebbesen, Museumsinspektør på Skagens Museum, Lise Svanholm, kunsthistoriker og forfatter + Jesper Theilgaard, meteorolog + Peter Michael

Hornung, kunsthistoriker og redaktør på Politiken + Hans Nielsen, bibliotekar og lokalhistoriker, Skagen + Kirsten Sørensen, leder af Skagens Museums Cafe + Poul Nedergaard Jensen, arkitekt MAA, Arkitektskolen i Aarhus + Annette Johansen, direktør på J.F. Willumsens Museum, tidl. direktør på Skagens Museum + Lene Kappelborg, turistchef i Skagen + Michael Kvium, kunstner + Vibeke Lehn, madskribent + Nina Lübbren, lektor i kunsthistorie Anglia, Ruskin University, Cambridge + Hugo Corfix Lykke, ekspert i Roser + Ulrik Møller, kunstner + Mette Bøgh Jensen, museumsinspektør, Skagens Museum

6. Malerikatalog Skagens Museum, 2007 (200 sider)

Lisette Vind Ebbesen, museumsinspektør + Annette Johansen, direktør + Mette Bøgh Jensen, museumsinspektør + Margit Ledet, registrator, alle Skagens Museum

De fremsendte publikationer dækker perioden 2005 til 2007 og består af i alt 6 stk. Den første publikation (1) er en undersøgelse af sociologisk og kunsthistorisk karakter af museets kerneområde. Publikationerne (2-3) hører til kategorien: Særudstillingskatalog, mens publikationerne (5-6) knytter sig tæt til museet og det samling ved at være et jubilæumsskrift samt et bestandskatalog over museets malerisamling. Endelig er den sidste publikation (4) en håndbog til de danske kunstnerkolonier.

Museet har inddelt sine publikationer som følger: Publikation (1-2) kategoriseres som basisforskning, strategisk forskning. Publikationerne (3-4-5) som anvendelsesorienteret forskning og udviklingsarbejde og endelig publikation (6) som anvendelsesorienteret forskning og udviklingsarbejde, reflekteret dataindsamling.

Publikation nr. 1 (*at male sit privatliv*) og nr. 6 (*Skagens Museum Malerikatalog*) er som de eneste publikationer udelukkende forfattet og udarbejdet af museets kunstfaglige personale. Et enkelt udstillingskatalog består kun af et bidrag af en ekstern forfatter, medens de resterende 3 publikationer – ud over museets medarbejdere – udgøres af en række artikler af både kunstfaglig og ikke-kunstfaglig karakter.

Den 1. publikation (*At male sit privatliv*) er en publikation, der bygger på museumsinspektør ved Skagens Museum Mette Bøgh Jensens magisterafhandling. Afhandlingens teser er blevet videreudviklet med forskningsstøtte fra Novo Nordisk Fonden. Hele publikationen er forfattet af Mette Bøgh Jensen. I forbindelse med publikationens udgivelse blev der desuden tilrettelagt en udstilling, der præsenterede bogens pointer i udstillingsform, men publikationen fungerer ikke som et katalog til udstillingen, men har karakter af selvstændig forskning. Bogen er struktureret i syv overordnede kapitler, der på kritisk vis undersøger forestillingerne og fortællingerne om Skagensmalerne, der i den eksisterende litteratur gennemgående er blevet anskuet ud fra en biografisk vinkel. En væsentlig tese i publikationen er, at en række anekdoter om kunstnerne løbende er blevet gentaget, ligesom også en vis uklarhed om definitionen på en skagensmaler forefindes i den eksisterende litteratur om skagensmalerne. Alle disse forhold gør *At male sit privatliv* op med, og i stedet anlægger publikationen et kritisk sigte på begrebsdannelsen omkring skagensmalerne. Ligeledes sættes Skagen som kunstnerkoloni ind i en europæisk og nordamerikansk kontekst, både hvad angår kolonifænomenet og i forhold til andre enkelt kunstnere, og kunstnerkolonien Skagens undersøges i forhold til det overordnede begreb om forestillede fællesskaber. Publikationen ser også nærmere på, hvilken rolle anekdoten spiller i fortællingen om skagensmalerne, på forholdet mellem kunstne-

ren og fiskerne, på kunstnernes forhold til turismen og kunstnernes iscenesættelse af det private. Bogen er gennemillustreret med velvalgte gengivelser, ligesom den er forsynet med både noter og litteraturhenvisninger. Det havde været ønskeligt om hele publikationen eller dele af den forelå i en paralleloversættelse på et af hovedsprogene til glæde for udenlandske forskere.

Konklusion: Der er tale om en publikation, som i sit sigte er revisionistisk i forhold til den etablerede kunsthistoriske fortælling om skagensmalerne. Publikationen bæres frem af en erklæret metodisk tilgang til stoffet, hvormed forfatteren i et klart og forståeligt sprog bedriver aktuel og vedkommende formidling af sin forskning. Samlet set må publikationen karakteriseres som grundforskning i emnet.

Den 3. publikation (*Zorn besøger Skagen*) er et katalog, der er udgivet i forbindelse med en udstilling med den svenske maler Anders Zorn, der var aktiv som kunstner samtidig med kunstnerne på Skagen. Udstillingen består af værker fra Zornsamlingarna i Mora, og direktøren herfra har skrevet katalogets hovedartikel. Skagens Museums daværende to kunstfaglige medarbejdere har tilføjet to mindre artikler, der begge bygger på resultaterne af den forskning, de gennem årene har foretaget på museets arbejdsfelt: Skagensmalerne.

Den første artikel af museumsdirektør (nu forhenværende) Annette Johansen fokuserer på forholdet mellem Zorn og Krøyer. På trods af de to kunstners næsten parallelle livsforløb, karriere og placering i gruppen af skandinaviske kunstnere på rejse og ophold nede i Europa, må forfatteren konkludere, at de to fremmeste repræsentanter for det nye franske maleri i Norden ikke har haft nogen direkte kontakt.

I den anden artikel – af Mette Bøgh Jensen – præsenteres nye indsigter og sammenhænge i en komparativ analyse mellem Zorn og hans samtidige svenske kunstnerkollegers inspiration fra den engelske The Arts and Crafts Movement samt svensk almuekultur og håndværkertraditioner og skagensmalernes mere 'moderne' ikke-nationalromantiske tilnærmelse til Skagens beboere, kultur og natur. Artiklen har vedhæftet en litteraturliste.

Konklusion: Der er prisværdigt tale om en publikation, der aktualiserer dele af museets samling i forhold til en nordisk samtidig kontekst. Publikationen vurderes samlet som glimrende forskningsformidling med elementer af anvendt forskning.

Publikation nr. 4 (*Kunstnerkoloniernes Danmark*) er et bogprojekt mellem en række danske kunst- og kunstmuseer, hvis udgangspunkt og samlingsfelt relaterer sig til kunstnerkoloniene: Skagensmalerne, Fynbomalerne, Bornholmermalerne og Odsherredsmalerne.

Bogen indledes med en præsentation af kunstnerkolonibegrebet. Derefter følger 4 rigt illustrerede afsnit om hver kunstnerkoloni. Teksterne er skrevet af museumslederne.

Præsentationen af Skagens Museums samling er lagt i hænderne på Elisabeth Fabritius, der ikke er kunstfaglig medarbejder på museet. Derfor omfatter Skagens Museums tekstlige bidrag til bogværket kun en meget kort præsentation af Skagens Museums historie af Annette Johansen.

Publikationen har karakter af at være en samlet formidlende introduktion byggende på allerede kendt viden. Bogen retter sig med sit smukke udstyr (bortset fra den noget aparte orddeling på omslaget) mod et bredt dansk kunstpublikum, der med fornøjelse kan bruge bogen som en rejseguide til landets kunstnerkolonier. Dette populære sigte med

publikationen er nok også forklaringen på, at der hverken er kildehenvisninger eller litteraturfortegnelser.

Konklusion: Publikationen formidler kendt stof i en let tilgængelig form, og publikationen kan samlet fungere som en håndbog til de danske kunstnerkolonier. Samlet set vurderes det, at der er tale om en formidlende publikation.

Museets store jubilæumsskrift – publikation nr. 5 (*SKM 100*) udgivet i anledning af museets 100 år er en veloplagt og kalejdoskopisk fortælling om museet før og nu skrevet af fagfolk og menigmand, der alle gennem årene enten har haft deres virke på museet eller på anden vis har haft tilknytning til det. Indholdet spænder fra rent faglige artikler med noteapparat til indlæg af mere blandet karakter såsom causerende essays, digte og opskrifter. Værket er rigt illustreret med kunstværker og dokumentationsfotos.

Blandt de faglige artikler er to af dem skrevet af to af museets fagpersoner, nemlig Mette Bøgh Jensen og den – på udgivelsestidspunktet – forhenværende museumsdirektør Annette Johansen.

Den første artikel omhandler Brøndums spisesal. Rummets unikke status som et Gesamtkunstwerk og dets betydning for fællesskabet i kunstnerkolonien er omdrejningspunkterne. Artiklen bygger på Mette Bøgh Jensens nytænkende forskning omkring Skagensmalerne publiceret i nr. 1 *At male sit privatliv – skagensmalernes selvscenesættelse*.

I den anden artikel redegøres der grundigt og veldokumenteret for den interessante historie og proveniens, der knytter sig til et af museets hovedværker, nemlig P.S. Krøyers Sommeraften på Skagen Sønderstrand.

Sammen med jubilæumsbogens øvrige indslag bidrager de to videnskabelige artikler som helhed til en spændende publikationen, der tilgodeser både den professionelle, faglige læser og et alment interesseret kunstpublikum.

Konklusion: Der er tale om flot, gennemillustreret publikation med mange vinklinger på stoffet. Publikationen rækker i sit sigte udover museets samling, og inddrager således også mange andre vinkler, der tilsammen danner konteksten omkring museet. Samlet set vurderes det, at der er tale om en formidlende publikation med elementer af anvendt forskning.

Publikation nr. 6 (*Malerikatalog Skagens Museum*), er et bestandskatalog over museets malerisamling. Kataloget består af et forord, der meget kort opridser museets grundlæggelse, udviklingshistorie og samling samt af en traditionel katalogfortegnelse over museets godt 800 malerier.

Kataloget er udstyret med smukke farvegengivelser af 68 af museets værker. Både forord og alle malerititler er ud over dansk også gengivet på engelsk og tysk. Endelig har kataloget et personregister.

Det er rosværdigt, at museets kunsthistoriske personale - blot 6 år efter udgivelse af det forrige katalog - har prioriteret at få dokumenteret de seneste forskningsresultater og erhvervelser i et nyt malerikatalog. Med sine fine illustrationer og tre parallelsprog vil kataloget have mulighed for at nå ud til en bredere kreds end den rent kunsthistoriske fagkreds. Ønsket om at få opdateret arbejdet med samlingen skal nok også ses i lyset af Museets 100 års jubilæum i 2008, og Malerikataloget supplerer således fint Jubilæumsbogen (5).

Konklusion: Anvendelsesorienteret forskning og udviklingsarbejde samt reflekteret dataindsamling.

KONKLUSION:

Det vurderes samlet, at publikationerne alle er centrale og vedkommende i forhold til museets samling og identitet, samt at flere af publikationerne rummer egentlige forskningsbaserede bidrag fra museets fagpersonale. Det er ligeledes positivt at bemærke, at museet løbende har prioriteret at arbejde med samlingen i form af bestandskataloger side om side med publikationer, der knytter sig til særudstillinger. Det skal ligeledes fremhæves, at museet endvidere har valgt at prioritere grundforskning i museets kerneområde, hvilket bemærkes at have haft betydning for senere tilkomne publikationer, der nyder godt af denne grundlæggende forskningsindsats. Museet skal her opfordres til også løbende fremover at prioritere en sådan forskningsmæssig indsats gennem evt. frikøb af det kunstfaglige personale.

Det skal ligeledes positivt fremhæves, at museet har prioriteret at indsætte museets samlinger i såvel en nordisk som en europæisk kontekst gennem sine publikationer og dertilhørende udstillinger. Ligeledes positivt er det, at museet løbende har prioriteret at oversætte sine publikationer til fremmedsprog for derved at tilgængeliggøre museets værker og forskningsresultater for udenlandske forskere og andre interesserede. Museet har allerede i et vist omfang inddraget udenlandske forskere i de foreliggende publikationer; en dimension museet skal opfordres til både at vedblive med, men også gerne intensivere.